

Mgr Marek Niedużak
Doktorant Wydziału Prawa i Administracji
Uniwersytetu Jagiellońskiego

Krytyka założenia o racjonalności podmiotów na rynku
a behawioralna szkoła ekonomicznej analizy prawa

Seminarium PSEAP 24.05.2010

Streszczenie

Law and Economics powstało na fundamentach ekonomii klasycznej, dla której, np. w opinii Marka Blauga, założenie o racjonalności ludzkich wyborów na rynku jest najbardziej fundamentalnym założeniem metodologicznym. Steven Shavell w swoim wykładzie prawa i ekonomii zalicza koncepcję *homo economicus* do podstawowych cech, jakie wyróżniają „prawo i ekonomię” od innych nurtów jurysprudencji. Tym niemniej koncepcja *homo economicus* została w ostatnim czasie zakwestionowana. Podjęto próby jej zastąpienia koncepcjami opartymi w większym stopniu na wynikach badań empirycznych. Odnotować tu należy szczególnie tzw. teorię racjonalności ograniczonej oraz teorię perspektywy.

Tym bardziej ciekawa jest także próba rekonstrukcji ekonomicznej analizy prawa bez założenia o racjonalności, które wydaje się być tak fundamentalnym. Co ciekawe, jego odrzucenie pociąga za sobą daleko idące konsekwencje dla postrzegania funkcji, jaką pełnić mają normy prawne. Z punktu widzenia klasycznego *Law and Economics* tą funkcją jest głównie niwelowanie kosztów transakcyjnych. Z punktu widzenia behawioralnego *Law and Economics* jest nią przede wszystkim niwelowanie negatywnych skutków ograniczeń, jakim podlega racjonalność wyboru czynionego w obrocie prawnogospodarczym.